

मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय
सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, पाँचौं तहको प्रशासकीय/मुख्य कार्यालय सहायक पदको
खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पदको विवरण

सेवा : प्रशासन	समूह : सामान्य प्रशासन
पद : प्रशासकीय/मुख्य कार्यालय सहायक	तह : पाँचौं

पाठ्यक्रमको रूपरेखा

यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइनेछ

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क : १५०

द्वितीय चरण : (क) कम्प्युटर सीप परीक्षण

पूर्णाङ्क : ३०

(ख) अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : २५

तालिका (१)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	५०	२०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न	५० प्रश्न X १ अंक = ५०	५० मिनेट
द्वितीय	सेवासम्बन्धी विषय	१००	४०	विषयगत छोटो उत्तर आउने प्रश्न	१२ प्रश्न X ५ अंक = ६०	३ घण्टा
				विषयगत लामो उत्तर आउने प्रश्न	४ प्रश्न X १० अंक = ४०	

तालिका (२)

द्वितीय चरण :

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण	३०	प्रयोगात्मक	३० मिनेट
अन्तर्वार्ता	२५	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- माथि उल्लेखित सेवा/समूह, तह र पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम उपर्युक्तबमोजिम हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।

४. वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरबापत सही उत्तर दिँदा पाउने अंकको २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा अङ्क कट्टा गरिने छैन ।
५. वस्तुगत बहुउत्तर हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले चार वटा उत्तरमध्ये एउटा मात्र उत्तरको नम्बर लेख्नुपर्नेछ ।
६. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्यालकुलेटर प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
७. विषयगत प्रश्नका हकमा तोकिएको अंकका लागि एउटा प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग वा दुई वा बढी प्रश्नहरू सोध्न सकिनेछ ।
८. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अंक र अङ्कभार सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइएअनुसार हुनेछ ।
९. परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल, प्रोग्रामेवल क्यालकुलेटर, स्मार्ट-वाच वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
१०. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
११. प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूको प्राप्ताङ्क र द्वितीय चरणको प्रयोगात्मक परीक्षा तथा अन्तर्वार्ताको अंकको कूल योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
१२. यो पाठ्यक्रम मिति: २०७९/०९/१७ देखि लागु हुनेछ ।

लिखित परीक्षाका विषयवस्तु

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	पूर्णाङ्क : ५०
१. विश्वको भूगोल	२
१.१ विश्वको भूगोलबारे सामान्य जानकारी	
१.२ सार्क र नेपालका छिमेकी मुलुकको भूगोलसम्बन्धी सामान्य जानकारी	
२. नेपालको भूगोल	५
२.१ धरातलीय स्वरूपको किसिम, विशेषताहरू	
२.२ प्राकृतिक स्रोतहरूको किसिम, उपलब्धि र वर्तमान अवस्था	
२.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन	
२.४ नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता । हावापानीको विविधताबाट उत्पन्न भएका आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप र जीवीकोपार्जनमा विविधता	
२.५ प्रदेश नं. १ को भौगोलिक अवस्थासम्बन्धी जानकारी	
३. नेपालको इतिहास	४
३.१ किरातकाल, लिच्छवीकाल र मध्यकालको सामाजिक, आर्थिक एवम् राजनीतिक अवस्था	
३.२ आधुनिक इतिहास तथा राजनीतिक घटनाक्रम र तिनका कारण र परिणामहरू	
४. नेपालको सामाजिक, धार्मिक एवं सांस्कृतिक अवस्था	५
४.१ प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत आदि	
४.२ सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक अवस्थासम्बन्धी जानकारी	
५. नेपालको आर्थिक अवस्था, विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत आदि) र प्रदेश नं. १ को आवधिक योजना	५
६. विज्ञान, प्रविधि र स्वास्थ्य	४
६.१ विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव	
६.२ जैविक प्रविधि, सूचना तथा संचार प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा	
६.३ क्रमविकास र वंशाणु, स्वास्थ्य, रोग, खोप, पोषण, सरसफाइ	

- ६.४ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने वस्तुहरू साबुन, प्लाष्टिक, रेसा, काँच, मल र किटनाशक औषधि
७. पारिस्थितिक पद्धति (Ecosystem) र वातावरण ३
- ७.१ पारिस्थितिक पद्धति (Ecosystem)को परिचय र प्रकार तथा जीव भू-रासायनिक चक्र (Bio Geo-chemical cycle)
- ७.२ दिगो विकास, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, विश्वव्यापी उष्णता, जलवायु परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, ओजोन तहको विनास, वातावरण-प्रदूषण, जनसंख्या, सहरीकरण, बसो बास (बसाइसराइ) आदि
८. संयुक्त राष्ट्र संघ, सार्क, बिम्प्टेक, आसियान र युरोपियन संघसम्बन्धी सामान्य जानकारी २
९. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीतलगायत समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू ३
१०. राष्ट्रिय स्तरमा ख्यातिप्राप्त व्यक्तित्वसम्बन्धी जानकारी २
११. सामान्य बौद्धिक परीक्षण १५
- ११.१ शाब्दिक तार्किक परीक्षण
बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, दिशा र दूरी पत्ता लगाउने, श्रेणीक्रम, पंक्तिक्रम, छुटेका अक्षर र संकेत भर्ने, कोडिड डिकोडिड, तार्किक विश्लेषण, भनाइ र कारण, आगमन, निगमन, कार्य अवस्था र सिलसिला
- ११.२ मात्रात्मक तार्किक परीक्षण
अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, मेट्रिक्स, साभा गुण, छोडिएका संख्या मिलाउने, कोडिड, तथ्यांक जाँच, अंकगणितीय तर्क, अनुपात, भिन्न, प्रतिशत, नाफा-नोक्सान, समय र कार्य, औसत, मिति र पात्रो
- ११.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षण
अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, भेन चित्र, चित्रात्मक विश्लेषण, मेट्रिक्स, ऐनामा देखिने आकृति, पानीमा देखिने आकृति, बिन्दु स्थान, क्युब र डायस

नमुना प्रश्नहरू

बहुवैकल्पिक प्रश्न (प्रति प्रश्न १ अंक)

१. नेपालको एकीकरण हुँदा नेपाल उपत्यकामा कुन वंशको राज्य थियो ?
क) किरात ख) लिच्छवी
ग) अहिर घ) मल्ल
२. मेचे जातिको बसोवास नेपालको कुन जिल्लामा पाईन्छ ?
क) उदयपुर ख) इलाम
ग) सुनसरी घ) भापा
३. नेपालका शताब्दी पुरुष भनेर कसलाई चिनिन्छ ?
क) मनमोहन अधिकारी ख) सत्यमोहन जोशी
ग) चित्तधर हृदय घ) शंखधर साखा

४. तल दिइएका विकल्पहरू मध्येबाट यो चिन्ह (?) भएको स्थानमा छोडीएको संख्या पत्ता लगाउनुहोस

३	८	१०	१५	?
६	५६	९०	२१०	३४२

क) २१

ख) १९

ग) २०

घ) १८

द्वितीय पत्र : सेवासम्बन्धी विषय

पूर्णाङ्क : १००

१. नेपालको सामाजिक, आर्थिक एवं वातावरणीय अवस्था

२५

१.१ जलसम्पदा : स्थिति र महत्व

१.२ वनसम्पदा : अवस्था र महत्व तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरू

१.३ आर्थिक विकासका पक्षहरू : कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार र जनशक्ति

१.४ आर्थिक विकासका सम्बाहकहरू : सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्र

१.५ योजनाबद्ध विकासक्रम र प्रदेश नं. १ को आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी

१.६ जनसंख्या व्यवस्थापन, सहरीकरण र बसाइँसराइ

१.७ वातावरण व्यवस्थापन : जैविक विविधता, वातावरण प्रदूषण र जलवायु परिवर्तन

१.८ दिगो विकासको अवधारणा, लक्ष्यहरू र नेपालको अवस्था

१.९ समसामयिक विषयहरू : बेरोजगारी, जनस्वास्थ्य, खाद्य सुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा, उर्जा संकट, सूचना प्रविधि र गरिबी निवारण

१.१० प्रदेश नं. १ का प्रमुख जातजाति, भाषाभाषी, धर्म, संस्कृति एवं सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक अवस्था

२. संवैधानिक व्यवस्था र सरकार

२०

२.१ नेपालको संवैधानिक विकास र वर्तमान संविधान

२.२ संघीयताको अवधारणा तथा नेपालमा संघीयताको प्रयोग

२.३ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच अन्तरसम्बन्ध

२.४ नागरिक शिक्षा, नागरिक समाजलगायत नागरिकहरूको दायित्व र कर्तव्य

२.५ कानूनको अवधारणा, अर्थ र महत्व तथा कानूनका स्रोतहरू

२.६ कानुनी राज्यको अवधारणा र महत्व, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता

२.७ समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व, सकारात्मक विभेद र आरक्षण

३. सार्वजनिक सेवा संचालन एवं व्यवस्थापन

३०

३.१ कार्यालय तथा कर्मचारी व्यवस्थापन

३.१.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व

३.१.२ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व

३.१.३ कार्यालयमा प्रयोग हुने संचार प्रविधिका प्रकार, माध्यम र महत्व

३.१.४ कार्यालय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्व

३.१.५ टिप्पणी लेखन : महत्व, आवश्यकता र तरिका

३.१.६ बैठक व्यवस्थापन तथा माइन्सूट लेखन

३.१.७ नागरिक बडापत्र र क्षतिपूर्तिको व्यवस्था

३.१.८ कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरु : छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन, बढुवा, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र अवकाश

३.२ लेखा प्रणाली र राजस्व प्रशासन

३.२.१ सरकारी लेखा प्रणाली र लेखा परीक्षणसम्बन्धी जानकारी

३.२.२ सरकारको आर्थिक कार्यप्रणालीको सामान्य जानकारी

३.२.३ विनियोजन, जिन्सी सेस्ता प्रणाली, राजश्व सेस्ता प्रणाली र धरौटी सेस्ता प्रणाली

३.२.४ राजश्व प्रशासन (कर, भंसार, अन्त शुल्क) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

३.२.५ बजेटसम्बन्धी सामान्य जानकारी

३.३.६ आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी सूचना प्रणालीहरू (SUTRA, RMIS, TSA, PAMS) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

३.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाह

३.३.१ अर्थ र महत्व

३.३.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने माध्यमहरू

३.३.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका, सदाचार, नैतिकता, आचरण र व्यावहार

३.३.४ सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व

४. सेवासँग सम्बन्धित कानुनी व्यवस्थाहरू

२५

४.१ मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय ऐन, २०७६

४.२ मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी सेवाका सर्त र सुविधासम्बन्धी नियमावली, २०७८

४.३ मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी नियमावली, २०७८

४.४ मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय शैक्षिक प्रशासनसम्बन्धी नियमावली, २०७८

४.५ मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय सेवा आयोगसम्बन्धी नियमावली, २०७८

४.६ मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय संरक्षण समितिसम्बन्धी नियमावली, २०७८

४.७ भ्रष्टचार निवारण ऐन, २०५९; सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३; र नियमावली, २०६४; सुशासन ऐन, २०६४ र निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५०

प्रयोगात्मक परीक्षा

समय : ३० मिनेट

प्रश्न संख्या : ६

पूर्णाङ्क : ३०

उत्तीर्णाङ्क : १२

कम्प्युटर सीप परीक्षणसम्बन्धी प्रयोगात्मक परीक्षा योजना

विषयवस्तु शीर्षक	प्रयोगात्मक अंक	समय
English Typing	३	४ मिनेट
Devanagari Typing	३	४ मिनेट
Windows Basic, Email and Internet	३	३ मिनेट
Word Processing	८	७ मिनेट

Electronics Spreadsheet	८	७ मिनेट
Presentation System	५	५ मिनेट
Total	३०	३० मिनेट

प्रयोगात्मक परीक्षाका विषयवस्तु

1. Windows basic, Email and Internet

- Introduction to Graphical User Interface
- Use & Update of Antivirus Concept of virus, worm, spam etc.
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin etc
- Concept of file, folder, menu, toolbar
- Searching files and folders
- Internet browsing & searching the content in the web
- Creating Email ID, Using email and mail client tools
- Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

2. Word Processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- Creating lists with Bullets and Numbering
- Creating and Manipulating Tables
- Borders and Shading
- Creating Newspaper Style Documents Using Column
- Security Techniques of Document
- Inserting header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- Page setting, previewing and printing of documents
- Mail merge

3. Presentation System

- Introduction to presentation application
- Creating, Opening & Saving Slides
- Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer

- Slide Show
 - Animation
 - Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc
4. Electronic Spreadsheet
- Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
 - Creating, Opening and Saving Work Book
 - Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
 - Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number, Protection, Margins and text wrap)
 - Formatting Rows, Column and Sheets
 - Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
 - Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE etc)
 - Sorting and Filtering Data
 - Inserting Header and Footer
 - Page Setting, Previewing and Printing

नमुना प्रश्नहरू

छोटो उत्तर आउने प्रश्न (प्रति प्रश्न ५ अंक)

१. आरक्षण भनेको के हो ? आरक्षण र सकारात्मक विभेदमा के फरक छ ? (२.५+२.५)
२. अभिलेख भनेको के हो ? अभिलेख व्यवस्थापनको महत्वबारे लेख्नुहोस । (२+३)
३. नेपालको वर्तमान संविधानमा नागरिकको कर्तव्यबारे के कस्ता कुराहरू उल्लेख गरिएका छन् (५)

लामो उत्तर आउने प्रश्न (प्रति प्रश्न १० अंक)

१. भ्रष्टाचार भनेको के हो ? कस्ता कस्ता कार्य गरे वा भएमा भ्रष्टाचारजन्य कार्य भएको जनाउछ ? (२+८)
२. सुशासन भन्नाले के बुझिन्छ ? नेपालमा सुशासनको प्रभावकारि कार्यान्वयनका लागि चाल्नु पर्ने कदमहरू प्रस्तुत गर्नुहोस । (२+८)

☆☆☆